

[Pürschel.]

en virkelig Festtaler — men hvor vi alle ved, det ikke gaar saa voldsom til; her respekterer vi i Almindelighed Lov og Ret, og det er jo for den fredelige Udviklings Skyld kun godt. Her i Landet vil altsaa en Begrænsning af Opløsningsretten — og ogsaa en vanskelig Opløsning som Landstinget — i og for sig kunne tænkes at være en Støtte for en rolig Udvikling af Forfatningslivet. Landstinget vil netop i Kraft af den vanskelige Opløsning, den roligere Fornylse, som det har nu, være en Garanti mod for voldsomme Stemningsbølger, som kan give sig Udslag ved Folketingsvalgene, og dette kunde blive en værdifuld Støtte for en besindig Regering af nær sagt en hvilken som helst Farve over for et maaske i mange smaa Partier delt og stærkt splittet Folketing, en Mulighed, som jo ingenlunde er fjerntliggende, hvis man vil se nøgternt paa en kommende Valgdag.

Det Argument, der hentes fra Handlekraften, er et urigtigt Argument. Vi ved jo alle, at et Etkammer-System ingenlunde er nogen Garanti for, at Kammeret vil være i Besiddelse af særlig Handlekraft. Vi har historiske Eksempler nær for Øje; vi kan se til Tyskland, vi kan se til Letland, hvor der i et Kammer paa 100 Medlemmer opstod 23 politiske Partier; det var ikke noget handlekraftigt Etkammer, der der fandtes.

Man har ogsaa som et Argument under Debatten fremført — og det er særlig fremført fra konservativ og fra Venstres Side —, at Landstinget er en Garanti for Mindretallene. Dette Argument er efter min Mening i for høj Grad tidsbestemt til at burde bruges som et virkelig afgørende Argument. Men Tinget kan blive det, og det kan være det, naar man staar over for et Parti, der i den Grad er ensrettet, som Socialdemokratiet er det, støttet af et saa lille og svagt Parti som de Radikale, og med alle de Tendenser, der er inden for Socialdemokratiet til at nærme sig en mere eller mindre udtalt absolutistisk Form. Derfor er det rimeligt og naturligt i Tiden at søge Garanti for Mindretallene i Landstinget.

Naar Statsministeren under Finanslovbehandlingen søgte en Begrundelse for Utilfredsheden med det herskende System i Vanskelighederne mellem Folketinget og Landstinget, saa er det jo en uhistorisk Betragtning, thi, som enhver ved, er denne Utilfredshed udbredt langt uden for Landets Grænser, og det, der ligger bag ved Utilfredsheden, er jo ikke Striden mellem et Kammer og et andet Kammer, men det

er Erkendelsen af, at Parlamentarismen i en Række Lande er ført paa Vildspor, saaledes at Demokratiet er forfusket og forfalsket til et Stemmekøbsdemagogi. Det er det, der er Grunden til Utilfredsheden. Den dybe Utilfredshed med bestaaende Forfatninger er jo et gammelt historisk Fænomen, og den grunder sig meget ofte paa dette, at Byrderne bliver for tyngende for de producerende. Enhver, der kender lidt til Historien, vil se, hvorledes dette gaar igen, og man vil ogsaa se, hvorledes Demokratiet oprindelig faar meget af sin Slagkraft netop derved, at det gaar ind for, at de, der bærer Landets Byrder, ogsaa skal være med at bestemme, hvor store Byrderne skal være. Men jo mere det moderne Demokrati forvandles til et Demagogi og dermed fjerner de Folk, der bærer Byrderne, fra Indflydelsen paa, hvor store Byrderne skal være, desto stærkere vil ogsaa Utilfredsheden med dette System vokse. Det kan jeg forsikre de Herrer om ikke lader sig ændre ved Talemaader om Modsætning mellem Folketing og Landsting. Og naar man retter sit Angreb paa Landstinget, saa har man i Virkeligheden ogsaa her ført et Argument i Marken, som ikke er specielt dansk, og som, hvis det skal have sin Værdi, maa rykkes ud af de danske Forhold. Det, man skal bevise, er dette, at et Tokammer-System begrebsmæssigt er mindre demokratisk end et Etkammer-System, og dette lader sig ikke bevise, ganske simpelt. Et Tokammer-System kan være fuldkommen saa demokratisk som et Etkammer-System.

Og saa mobiliserer man Folkets Vilje. Ja, vi ved jo, hvorledes Folkets Vilje kommer frem paa Valgdagen: en Række Spørgsmaal ligger for, nogle bestemmes af det ene Hensyn, andre af det andet. Men naar Spørgsmaalet skal afgøres, saa mobiliseres den samlede Stemmestyrke til Fordel for hvert af de foreliggende Spørgsmaal. Hvor urigtigt dette er, det ser man, naar man betragter de Lande, der har Referendum, hvor Forslag, vedtagne med stort Flertal i Folkeforsamlingen, Gang paa Gang forkastes ved Referendum. Og vi kender jo ganske tilsvarende Bevægelser herhjemme; vi kender disse Vælgerskarer, der stemmer socialdemokratisk ved Folketingsvalgene, men stemmer til den anden Side ved Landstingsvalgene, vi kender de Folk, der stemmer socialdemokratisk ved politiske Valg, konservativt ved kommunale Valg. Det er ikke en enkelt Mand, men det er Tusinder af Vælgere, der bærer sig ad paa denne Maade, og det viser, at Vælgerkorpset er ikke saaledes ensrettet, som den socialdemokratiske